pretekov v zbrojení a za odzbrojenie. Na čele skupiny je akademik J. Fjodorov. Uvádza sa, že pod výzvu Svetovej rady mieru sa môže podpísať každý sovietsky občan starší než 16 rokov a takisto cudzí občania, ktorí sú v ZSSR. Kampaň sa už rozvíja. Prví sa pod výzvu podpísali členovia Sovietskeho výboru obrancov mieru, medzi nimi viceprezident Akadémie vied ZSSR P. Fedosejev, predsedníčka Výboru sovietskych žien V. Nikolajevová — Tereškovová a patriarcha moskovský a celej Rusi Pimen.

Zo života zahraničných cirkví

● Problémy s konzervatívcami v rímskokatolíckej cirkvi. *Rímskokatolícka cirkev má v poslednom čase veľké problémy s takzv. konzervatívnym krídlom v cirkvi. Ide o pomerne silné skupiny, ktoré cirkvi vytýkajú, že je až príliš pokroková a odpadá od starej viery. Hovorí sa až o nebezpečenstve rozkolu v rímskokatolíckej cirkvi. Jedna taká tradicionalistická skupina sa nazýva „Una voce" („Jedným hlasom"). Táto skupina odmieta bohoslužby v materinskom jazyku a žiada opätovné zavedenie latinčiny, o pápežovi hovorí len ako o „údajnom" pápežovi a o poslednom 2. vatikánskom koncile ako o „takzvanom" koncile. Skupina vydala tlačou výzvu k odporu. Členovia tejto skupiny odmietajú platiť cirkevnú daň, lebo vraj nebudú podporovať modernistickú cirkev. Ostro sa stavajú aj proti východnej politike Vatikánu, ktorá je otvorená pre rokovania s vládami socialistických krajín. Zvlášť odsudzujú „ministra zahraničia" Vatikánu kardinála Casaroliho a žiadajú jeho odvolanie. Posledne vydali protest proti zavedeniu nového omšového poriadku v NSR.*

(Evanjelický posol spod Tatier č. 10/76)

Budúce číslo vyjde 2. septembra 1976

Vydáva: Pravoslávna cirkev v Československu, Prešov, v CN Bratislava. Redakcia: Prešov, Slovenskej republiky rád č. 1, tel. 313 79. Vedie red. rada. Vedúci a zodp. redaktor prof. dr. P. Kernaševič. Technický red. prot. R. Ferenc. Vychádza 12-krát do roka. Tlačia Dukliánske tlačiarne, národný podnik, Prešov. Ročné predplatné 12 Kčs, jednotlivé číslo 1 Kčs. Rozširuje PNS. Objednávky prijíma každý poštový úrad a doručovateľ. Zahraničnú objednávku treba adresovať: PNS — Ústr. expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. č. 48 — Povolené SÚTI 15/18 z 27. 12. 1972.

Číslo indexu 49 442

ODKAZ sv. CYRILA A METODA

ROČ. XII. — MESAČNÍK PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI — č. 8/1976

Detská príloha nášho Odkazu

Milé deti, nenapadlo vás niekedy, že mesiac august je z celého leta najkrajší? Keď tak večer sedíme na priedomí, klenie sa nad nami tmavé nebo s jasnými hviezdami, práve v auguste môžeme vidieť najčastejšie tzv. lietavice, okolo rozvoniavajú posledné letné kvety na záhradke našej mamy a ráno nemusíme vstávať, cítime blaho — šťastie človeka, ktorý je doma a obdivuje krásy okolo seba. Prázdniny sú časom potuliek, ale kde je krajšie, ako doma? Počúvajte, čo píše o láske k vlasti nebohý vladyka mučeník Gorazd: „Pravoslávna cirkev uznáva dve najväčšie životné hodnoty: prvá je nebeská, to je náboženstvo, druhá pozemská, to je národnosť. Človek sa rodí v spoločnosti určitého národa a je teda národnosť hodnotou danou nám Prozreteľnosťou Božou. Každý človek je povinný milovať svoj národ a pracovať pre jeho dobro. Vedomé odrodilectvo je veľkým mravným previnením. Ako zločinec je zlý a drzý, tak i odrodilec sa stáva bezohľadným, aby umlčal svoje svedomie. Pravoslávna cirkev zaujíma kladné a v zásade rovnaké stanovisko k všetkým národom. Ako rodina má svoju domácnosť, tak každý národ, pokiaľ nie je kočovným, má svoju vlasť. To je územie, na ktorom sídli, na ktorom z pokolenia na pokolenie koná svoje dielo, kde tvorí svoje dejiny, nesúc každodenné bremeno dňa i horúčavy, ktoré obrába a skrášľuje, kde žije i zomiera a do pôdy ktorého ukladá svoje kosti. Viera, národnosť a vlasť je pre pravoslávneho kresťana svätým pojmom. Vysvitá to i z modlitby za tých, „ktorí za vieru a za vlasť životy svoje položili. Kto sa za svoju vlasť hanbí, zaslúži si potupu od všetkých ľudí".

Vladyka Gorazd dokázal vlastnú lásku k vlasti.

Vedeli by ste to i vy, ak by vlasť potrebovala vašu pomoc a bola na ňu odkázaná?

Isus Christos tiež miloval svoj národ, uprostred ktorého sa zrodil, i krajinu, kde žil. Plakal nad budúcim zánikom mesta Jeruzalema, pretože vlasť i jej hlavné mesto miloval.

Nemyslite si teda, že ak veriaci človek je dobrým vlastencom, že niečo nie je v poriadku. Láska k vlasti je citom každého normálneho človeka. Pravoslávna cirkev nikoho nevedie k odnárodneniu, nemá žiadne svoje centrum za hranicami, ale je národná podľa toho národa, ktorý sa k nej hlási. Organizuje sa podľa národov, užíva národný jazyk pri bohoslužbách, žije radosťami, bolesťami, skrátka duchom toho národa, ktorý tvorí jej veriacich.

Milujte svoju vlasť — je krásna a zaslúži si to!

Vaša teta Helena

Nikomu nehovorte o tomto videní... (Mat. 17, 9)

Keď Christos prebýval v Galilei a keď sa priblížil čas Jeho utrpenia, pozval Petra, Jakuba a Jána, očitých svedkov vzkriesenia dcéry Jairovej, aby s Ním vystúpili na najvyššiu horu v meste Tábor, aby tam vykonali spoločné modlitby. Apoštoli neraz boli svedkami spasiteľných skutkov svojho Učiteľa, Jeho zázrakov. Ale tu na hore Tábor sa stalo niečo nevídaného. Keď sa Christos modlil, „zažiarila Mu tvár ako slnko a rúcho Jeho zbelelo sťa svetlo", Spasiteľ sa zmenil a Jeho učeníci uvideli Jeho slávu ako slávu milovaného Syna Otca nebeského. Christos im ukázal takú slávu, akú okrem Boha nemôže nikto mať. Z druhého sveta boli svedkami tohto zázraku dvaja najväčší proroci, zákonodarca Mojžiš a prorok Eliáš. Ukázali sa v oslávenom svetle, rozprávali sa s Christom o posledných dňoch Jeho pozemského života, ktorý ukončí v Jeruzaleme. — Celá zázračná udalosť mala pripraviť Spasiteľových učeníkov na to, aby nepochybovali vo viere, aby verili, že Jeho utrpenie je dobrovoľné, že je Christos Boh, Otcovo svetlo, až Ho uvidia trpiaceho a hanobeného.

Keď spomíname na onú slávnu udalosť — Premenenie Pána (Preobraženie), priniesme plody našej viery — ako dar Christovi — život cnostný, čistý, cestou pokánia očistené duše a srdcia, aby sme sa i my duchovne premenili a zažiarili duchovnou krásou. Otvorme knihy Písma svätého a uvidíme, že pád ľudského rodu nastal preto, že pre hriech sa tento rod sám zbavil obrazu Božieho, ktorý v sebe nosil. Uvidíme, že naša spása, uskutočnená silou zásluh Isusa Christa a milosťou Ducha svätého, vlastne spočíva v obnove pôvodného obrazu Božieho v nás, to značí v premenení nás ľudí z hriešnych detí Otca nebeského na deti svätosti, lásky a požehnania. Také premenenie celej našej bytosti má byť plodom našej snahy po lepšom duchovnom živote.

S bázňou sa dnes pozeráme do tváre Isusovej, žiariacej na hore Tábor ako slnko, pri pomyslení, že taká žiara bude patriť i nám kresťanom: veď spravodliví, ako bolo povedané, zažiaria ako slnko v kráľovstve Otca nebeského. Obráťme preto svoju pozornosť na život, aký vedieme, pestujme v ňom aspoň náznaky a začiatky čistoty a duchovnej dokonalosti, aké budeme potrebovať na naše vlastné premenenie. Tí z kresťanov, ktorí vstúpili na cestu duchovnej obrody a získajú si preddavok budúceho blaha, nech sa ponáhľajú priniesť ako dar Spasiteľovi dobrý kresťanský život, ako plod vlastného úsilia a Jeho milosti. Tí, ktorí nájdu svoju dušu pošpinenú hriechom, nech sa modlia, aby i na nich zažiarilo svetlo tváre Isusa Christa.

† Cyril, **biskup michalovský**

Radujte sa, som s vami po všetky dni...

(NA SVIATOK ZOSNUTIA PREČISTEJ BOHORODIČKY)

Od dávnych čias svätá pravoslávna cirkev Christova uctieva Božiu Matku viac než všetky stvorenia Božie na nebi i na zemi a nazýva ju **„čestnejšou než cherubíni a slávnejšou než serafíni“**. Už Christovi učeníci ju uctievali ako nádobu vybranú Božej milosti. Mária už od detstva vzala na seba kríž materinstva s pokorou, ku ktorej bola vychovaná svojimi spravodlivými rodičmi a svojím sľubom večného panenstva. Od detstva bol jej život preplnený najťažšími skúškami, utrpením a skrytým hrdinstvom. Nemá uprostred hlučného sveta pozorne sledovala evanjeliové udalosti, neustále bola medzi ľuďmi, ktorí sa pohy-

bovali okolo Christa Spasiteľa a všetko si ukladala do svojho srdca.

Nie je možné si bez súcitu predstaviť deň jej golgotského utrpenia. Plná hrôzy a duševných múk stála pred ukrižovaným, zmučeným, zomierajúcim milovaným svojím Synom. Vo chvíli strašnej skúšky pokornej služobníčky Božej obrátil k nej Trpiteľ svoje oči a keď videl pri nej svojho milovaného učeníka, povedal: **„Žena, ajhľa, tvoj syn!...“ A potom povedal svojmu učeníkovi: „Ajhľa, tvoja matka!“** (Jn. 19, 26, 27).

To je tvoja matka! Aké utešujúce slová, slová drahocenné pre srdcia veriacich, trpiacich a milujúcich Bohorodičku! Ona je Matka naša, lebo sa stala Matkou celého ľudského pokolenia.

V týchto dňoch spomíname prečudesné a preslávne Zosnutie Božej Matky. Znovu sa otvorili nebesá a znovu zletel na zem s palmovou ratolesťou archanjel Gabriel, ako v deň Zvestovania. Stál pred Bohorodičkou, aby jej tentoraz zvestoval, že o tri dni prejde zo života pozemského do života večného, blaženého, kde bude so svojím milovaným Synom znovu spolu. S pokorou a radosťou prijala Bohorodička blahú zvesť archanjela a ponáhľala sa na horu Olivetskú, aby sa tam pomodlila. Správu o svojej nadchádzajúcej smrti zverila najprv svojmu vernému Jánovi, ktorého jej Christos dal za syna, a pripravila sa.

Podľa Božej vôle zázračným spôsobom zo všetkých svetových strán sa v deň jej úmrtia zhromaždili všetci apoštoli do Jeruzalema, aby splnili jej posledné želanie, pochovali jej telo v Getsemanskej záhrade. Keď sa všetci stretli, Bohorodička im oznámila svoju smrť predpovedanú archanjelom a ako dôkaz im ukázala rajský konárik, ktorý žiaril nebeskou žiarou. Apoštoli sa rozplakali, ale ona im povedala: **„Neplačte, musíte sa radovať až zomriem, lebo po smrti budem bližšie k Božiemu Prestolu a budem Mu blízko tak, že Ho budem môcť prosiť o milosť pre vás“.**

Všetci sa modlili, keď nezvyčajné svetlo ožiarilo sieň, svietniky potemneli, strop miestnosti sa akoby rozostúpil a všetci videli Syna Božieho, Syna Panny Márie, s množstvom anjelov, archanjelov, cherubínov, serafínov a veľkým zástupom svätých, ktorí všetci prišli v nebeskej sláve pre dušu Božej Matky, aby ju odniesli na nebo. Keď Mária videla svojho Syna, s veľkou radosťou zvolala: **„Veličit duša moja Hospoda ...“** a so slovami: **„Nech sa mi stane podľa slova tvojho“** — akoby usnula sladkým spánkom.

Nastalo ticho; len anjeli spievali divnú melódiu: **„Radujsja, Blahodatnaja, Hospoď s Toboju, blahoslovenna Ty v ženach ...“** Tvár Bohorodičky zažiarila ako slnko. Apoštoli padli na kolená a znovu sa začali modliť. Potom odniesli jej telo do Getsemanskej záhrady a pochovali ho vedľa hrobu jej spravodlivých rodičov.

Po troch dňoch prišiel apoštol Tomáš a so slzami prosil, aby mu učeníci otvorili hrob Božej Matky, aby sa jej mohol tiež pokloniť. Splnili jeho prosbu; v hrobe našli však len Bohorodičkine šaty a plášteničku, do ktorej bolo zabalené jej telo. Syn si ju vzal na nebo, aby jej telo nepodľahlo skaze, a uviedol ju do blaženosti večnej.

Apoštoli ešte toho večera pri modlitbe videli Bohorodičku, ktorá sa im zjavila medzi anjelmi a povedala im: **„Radujte sa! Som s vami po všetky dni“.** Apoštoli padli na kolená a volali: **„Presvätá Bohorodička, pomáhaj nám ...“** a pochopili, že Matka Božia bola vzkriesená a panuje spolu so svojím Synom a pochopili tiež, že im vždy bude pomáhať, a nielen im, ale celej cirkvi, ktorú založia na celom svete a všetkým verným kresťanom, ktorí ju o to budú prosiť.

—ŽMP—

Bojovník za mier

OSOBNOSŤ METROPOLITU NIKODIMA

S radosťou sme sa dozvedeli, že V. valné zhromaždenie Svetovej rady cirkví v Nairobi zvolilo za jedného zo šiestich prezidentov SRC metropolitu leningradského a novgorodského NIKODIMA, exarchu ruskej cirkvi na Západe, predsedu synodálnej komisie pre otázky kresťanskej jednoty a vzájomných medzicirkevných stykov a prezidenta Kresťanskej mierovej konferencie.

Kto pozná osobne vladyku Nikodima, jeho obetavú prácu a vysoké nadanie, vie, že nejde o hromadenie funkcií, ale o zaslúženú dôveru v jeho osobnosť a ovocie neúmernej činnosti.

Štyri roky pracoval v jeruzalemskej misii svojej cirkvi, ktorú viedol, keď sa stal archimandritom (1956—1959). V roku 1959 bol vedúcim úradu moskovskej patriarchie a zástupcom predsedu Odboru zahraničných cirkevných stykov. R. 1960 sa stal biskupom a o rok neskôr arcibiskupom. To už pracoval v KMK, kde je od roku 1971 prezidentom hnutia. Od roku 1963 je metropolitom v Leningrade.

Vladyka Nikodim vyniká pastoračnou prácou, láskou k bohoslužbe a kázni. Nie sú mu vzdialené otázky ekumenizmu. V tejto oblasti koná záslužnú prácu. Ide mu pri nej o upevnenie stykov s pravoslávnymi a ostatnými cirkvami. Pod jeho vedením vstúpila ruská cirkev do SRC 1961 (New Delhi). Vladyka Nikodim bol zvolený do ústredného výboru SRC a do jej výkonného výboru. Bol v Uppsale na 4. valnom zhromaždení SRC.

Nevyhýbal sa ani konferenciám všetkých pravoslávnych cirkví pre prípravu koncilu (1961, 1963, 1964 a 1968) a ani dialógu s evanjelikmi a cirkvou rímskokatolíckou. Nebudeme ani vyratúvať všetky akcie, na ktorých sa podieľal a podieľa. V r. 1972 sa zo zdravotných dôvodov vzdal vedenia Odboru zahraničných stykov, ktorý teraz vedie metropolita Juvenalij.

Vladyka Nikodim vyvíja veľkú bohoslovecku činnosť. Bol vydaný päťdielny zborník jeho prác a udelená mu bola hodnosť doktora teológie na Duchovnej akadémii v Leningrade.

Vladyka Nikodim nie je len vysokým hodnostárom, ale človekom demokratického razenia. Vysoko hodnotí a dôsledne vyžaduje správne vzájomné vzťahy medzi pracovníkmi cirkvi i v oblasti kresťanského mierového hnutia. Veľmi prísne odsudzuje všetko, čo tieto vzťahy narúša a čím sa hamujú výsledky tej či onej činnosti. Má pochopenie pre každú cirkev a náboženskú spoločnosť, najmä ak je zapojená do boja za mier. Je ekumenistom v správnom zmysle tohto pojmu a po zásluhe sa stal prezidentom SRC. Vďaka jemu nadobudla jeho cirkev vážnosť v kresťanskom svete tiež preto, že jej pracovníci podporujú myšlienku jednoty kresťanov a podporujú túto pravdami svojho vyznania.

Mravné poučenia zo Starého zákona

O ZÁVISTI

KAIN A ÁBEL.

Následky hriechu našich prarodičov nedali na seba dlho čakať. **Hriech vstúpil ako nákaza do ich bytostí a sklon ku zlu sa prejavil i v ich potomstve.** Biblický príbeh o Kainovi a Ábelovi je toho očividným dôkazom. Pri pomeňme si, že Kain zo závisti zabíja svojho brata, pričom ten strašný čin nespáchal v náhlom vzplanutí hnevu, ale rafinovane ho pripravil. Ako hlboko padol človek! Nemal sa snáď o čo oprieť, nemal sa čoho zachytiť? Nie! Kain dostal dosť poučenia o Bohu i hriechu od rodičov. Aj keď Boha nemiloval, mohol mať aspoň dostatok otrockého vzťahu k Bohu — mohol sa Boha báť. Ale jeho závisť, ktorej povolil uzdu, bola silnejšia než múdre slovo rodičov a než vlastný strach pred Stvoriteľom. Závisť urobila z Kaina vraha. Zaslepila ho tak, že po spáchaní zlého skutku vševediacemu Bohu na otázku: **„Kde je tvoj brat Ábel?“**, odpovedá: **„Neviem. Či ja som strážcom svojho brata?“** (Gen. 4, 9). Ale trest Kaina neminie. Musí odísť do krajiny Nod, čo znamená „zem túlavého“. Pre svoj skutok a nekajúcnu zatvrdilosť sa Kain stáva tulákom. Až potom zistil, že pred Bohom ani pred sebou samým nemožno ani utiecť ani nič zatajiť, lebo svedomie ide vždy s človekom.

Zamysli sa nad týmto príbehom! **Vedz, že aj tvoje zlé skutky, i keď ich na čas zatajíš, vyjdú raz najavo.** Pred Bohom a sám pred sebou ich však nezatajíš ani na sekundu. Budú ťa sprevádzať všade, o to viac, čím menej ich budeš ľutovať. Možno sa ti niekedy tvoje zlé skutky vidia výhodnými, ale raz sa ti ozve tvoje svedomie a príde sa ti zodpovedať sa pred Bohom. A ty uvidíš, že krádežou, podvodom, ohovárkami, či iným zlom si nič nezískal, ale všetko si stratil. **Stratil si šťastie, lebo hriechom si si pošpinil česť a charakter.** Stratil si aj cestu do večného života, lebo v hriechu si poblúdil. Preto ani teraz, kým svedomie v tebe ešte drieme a zdá sa ti, že ani Boh sa neozýva, nedaj sa oklamať, že všetko je v poriadku. Tento zdanlivý kľud nie je nič iné, než čas, ktorý ti určil Boh na nápravu. Musíš sa o ňu pričiniť predovšetkým ty sám. Kaina Boh tiež hneď neodsúdil. Dal mu čas a zo svojho veľkého milosrdenstva nabádal ho pokojnými slovami: **„Kde je tvoj brat Ábel?“** Ale Kainova odpoveď bola hrozná; hrozný bol preto i jeho osud. Kain bol **ako človek, ktorý nemá v duši pokoja, nemá nič dobrého, i keby mu patril celý svet.** Nemá z ničoho skutočnú a pravú radosť. Avšak ten, kto urobí len ten najmenší dobrý skutok, dostane za to veľkú odmenu, lebo konaním dobrých skutkov nachádzame vlastné šťastie a radosť zo života.

J M-n

Kňaz vo svetle príkladu Isusa Christa

„Lebo ja vám dám ústa i múdrosť, ktorej nebudú môcť odolať a odporovať ani všetci vaši protivníci“ (Lk. 21, 15).

Kňaz má byť múdry a rozumný.

Sv. Ján Zlatoústy povedal: „Boh nám dal rozum, aby sme z mysle svojej vypudzovali a vynášali rozsudky v pravde spravodlivé“. — Múdrosť je darom Božím. Trpezlivý Jób tvrdí, že „múdrosť je Duchom Božím v smrteľnom človekovi a dych Všemohúceho, ktorý robí ľudí rozumnými“. Šalamún bolo tohto názoru, že je blahoslavený ten človek, ktorý našiel múdrosť a človek, ktorý nadobudol umnosť (Prísl. 3, 13), preto prosí Boha: „Daj teda svojmu služobníkovi poslušné srdce rozumné, aby súdil tvoj ľud, aby vedel rozoznávať medzi dobrým a zlým“ (1 Kráľ. 3, 9). Bez múdrosti sa nezaobíde ani duchovný. Potrebuje múdrosť, aby poznal, čo je dobré a čo zlé, aby vedel vychádzať s rôznymi typmi ľudí, udeľovať im dobré rady, viesť ich k pokániu. Kde vezmeme múdrosť? V poznaní Boha! Začiatkom nech nám je strach pred Bohom (Ž. 90, 10). Myslíme si, že sme múdri pre seba, ale sme múdri v Bohu? Poznáme Boha? Veď je napísané: „Nebudeš môcť vidieť moju tvár, lebo ma neuvidí človek, aby pritom zostal živý!“ (Ex. 33, 20). — Bola nám daná možnosť poznať Boha v Isusu Christovi, ktorý povedal: „Kto mňa videl, videl Otca . . ., ja som v Otcovi a Otec vo mne“ (Ján 14, 9, 10). Boh tak umožnil človeku poznať Jeho a nezomrieť. Tým súčasne odhalil múdrosť Božiu v tajomstve skrytú, lebo v Christovi „sú ukryté všetky poklady múdrosti a poznania“. Kňaz, ktorý našiel Christa, našiel i poklady múdrosti a rozumný je ten kňaz, ktorý so svojou múdrosťou nakladá rozumne, ako s veľkým darom.

Juraj Cuper, duchovný

Zo studnice našich sv. otcov

Štefan Horkaj, duchovný

Jeho Sv. patriarcha Pimen povedal vo svojej promočnej reči v Bratislave: **„Tak ako starozákonná cirkev predstavená judským ľudom vyznávala pravý chválospev o Bohu, tak i Nový zákon neochvejne žije v skutočnom, pravom oslavovaní, t. j. v pravosláví v jednej, svätej, obecnej a apoštolskej cirkvi. Svätá cirkev chráni toto pravé oslavovanie ako zrenicu v oku.“** — K tejto ochrane našej viery nás vedie okrem nášho pravoslávneho presvedčenia i znalosť mnohých historických faktov o dejinách našej cirkvi u nás. Veď stopy po pravoslávnom obrade z Východu donesenom sv. vierozvestami Cyrilom a Metodom sa zachovali vo viacerých šarišských, spišských a gemerských rímskokatolíckych i evanjelických chrámoch, kde sa pri renovácii objavili na stenách pod novšou maľbou obrazy východného štýlu so staroslovienskymi nápismi — cyrilikou. Časopis „Našinec“ z roku 1888 v č. 64 píše, že v Olomouci v chráme sa na omietke našiel obraz, kde je namaľovaný sv. Václav v spoločnosti sv. Cyrila a Metoda. Svedčí to o tom, že v dobe, keď bol obraz namaľovaný, bola úcta k týmto svätcom spoločná v obrade východnom.

V Dúbravke, okr. Michalovce, ešte aj dnes stojí stará zvonica a na nej starý pravoslávny kríž z pravoslávneho chrámu. Túto zvonicu si naši veriaci chránia ako doklad toho, že už ich predkovia na Zemplíne boli pravoslávni. Nie všetci pravoslávni veriaci si však vedeli vždy uchrániť pamiatky na svoj pôvod pred ľuďmi iného presvedčenia. Alexander Frický vo svojej knihe Ikony z východného Slovenska, Prešov, 1971, píše: „Najvzácnejšie ikony na Slovensku sú toho času v Šarišskom múzeu v Bardejove, ktoré sa venuje záchrane týchto pamiatok už od roku 1903... Ich krása bola donedávna zahalená nánosom štetca primitívneho maliara barokového, ktorý v službách násilnej unionizácie mal zahladiť stopy východnej cirkvi... Poľský reštaurátor magister Wojciek Kuprik zo Sanoku odkryl krásu a čaro týchto pamiatok r. 1967.“

V Úbreži, okr. Michalovce, je hore na ikonostase pravoslávny sv. kríž, trojramenný, lomený, ale na oltári a na ručných krížikoch je spodné ramienko odrezané. To je výsledkom toho, že aj kňazi v službách iných pomáhali zahladzovať pravoslávne stopy v našich chrámoch na území celej našej vlasti.

V okrese Michalovce nájdeme pravoslávne kríže na viacerých miestach. Pravoslávne kríže sú na zástavách v obci Lesné, v Inovci je ručný niekoľko sto rokov starý pamiatkovo chránený pravoslávny kríž, ručný pravoslávny kríž je aj v Choňkovciach, ale aj inde, len si treba všimnúť!

Ťažšie sa, pravdaže, odstraňovalo slovo „pravoslávny“ z cirkevných kníh.

Veľké zlo napáchal tiež zvláštny vzťah vládnych miest prvej republiky k pravoslávnej cirkvi, ktorý sa odzrkadlil i vo vládnom nariadení zo dňa 17. júla 1928, kde sa pamätalo len na cirkev rímskokatolícku a evanjelickú. Ani „ústredný úver“, ktorý dostávali všetky cirkvi, naša cirkev nedostávala. To len na ilustráciu, ako ťažko bolo chrániť pravoslávnu vieru pre našich predkov, keď i vtedajšie zákony jej krivdili.

Výročie odchodu metropolitu Jána

Dňa 5. júna vykonal v Odese na hrobe metropolitu Jána panychídu metropolita chersonský a odeský Sergij. Vo svojej kázni povedal, že nebohý múdro viedol pravoslávnu cirkev v Československu, svojou činnosťou si získal úctu a lásku v cirkvi. Nezabúdal ani na mierovú službu. Bol podľa apoštolských slov vzorom svojim verným slovom, životom, láskou, duchom, vierou a čistotou (1 Tim. 4, 12). Zvláštnym jeho záujmom bola modlitba a bohoslužba. V posledných rokoch života znášal trpezlivo ťažkú chorobu a uchyľoval sa k duchovnej liečbe, poskytovanej pri obrade pomazania sv. olejom a eucharistii. Na panychíde bolo prítomných veľa duchovných, veriacich a seminaristov. Vladyka Sergij dal na hrobe metropolitu Jána postaviť pomník. I my sa pripájame k výročnej spomienke na nebohého a vyprosujeme mu od Pána „vičnuju pamjať!“

Metropolita chersonský a odeský Sergij pri hrobke metropolitu Jána v Odese.

Zasadnutie regionálneho zhromaždenia členských cirkví Kresťanskej mierovej konferencie v ČSSR

Za účasti predstaviteľov cirkví združených v Kresťanskej mierovej konferencii v ČSSR, náboženských spoločností, bohosloveckých fakúlt a zástupcov katolíckeho duchovenstva združeného v mierovom hnutí „Pacem in terris" konalo sa dňa 23. júna 1976 v Prahe zasadnutie regionálneho výboru KMK.

Na zasadnutí sa zúčastnili zástupcovia Predsedníctva vlády ČSSR a Ministerstiev kultúry ČSR a SSR. Za pravoslávnu cirkev v ČSSR Jeho Blaženstvo Dorotej, metropolita pražský a celého Československa, ktoré doprevádzali východoslovenskí archijereji, biskup prešovský Nikolaj, biskup michalovský Cyril, riaditeľ olomouckobrnianskej eparchie prot. Pavel Axman, kancelár ÚMR prot. dr. Jiří Novák, jeho zástupca prot. dr. Jaroslav Šuvarský, riaditeľ ÚER pražskej prot. Ján Zubanič a za Pravoslávnu bohosloveckú fakultu jej dekan prot. dr. Andrej Mihaľov.

Hlavný referát predniesol vedúci odboru Úradu Predsedníctva vlády ČSSR J. Kolář, ktorý podrobne hovoril o úlohách ďalšieho rozvoja socialistickej spoločnosti v ČSSR po XV. zjazde KSČ.

Po referáte sa rozvinula obsiahla diskusia, v ktorej zástupcovia jednotlivých cirkví a fakúlt vyjadrovali plnú podporu súčasnej politike NF ČSSR a mierovému úsiliu národov socialistických krajín. Za Pravoslávnu cirkev predniesol diskusný príspevok Preosvietený vladyka Nikolaj biskup prešovský.

Z úst diskutujúcich dala sa vycítiť túžba po živote, po mieri, vzdávať Bohu chválu za každodenný chlieb dorobený z tvorivej práce nášho pokojamilovného ľudu v slobodnej vlasti. Všetci si uvedomujeme, aké nebezpečenstvo hrozí svetu v prípade nového vojnového konfliktu, preto sa aj zdôrazňovala v diskusiách podpora budovateľského úsilia našej spoločnosti pri napĺňaní slov štokholmskej výzvy k zabezpečeniu mierovej budúcnosti ľudstva.

Na záver zasadnutia regionálneho výboru KMK bolo prijaté Prehlásenie členských cirkví, resp. výzva k veriacim, v ktorej sa nabádajú veriaci k úprimnému podieľaniu sa na budovateľskom úsilí či už v manifestačnom výraze v jesenných voľbách do zastupiteľských orgánov všetkých stupňov, ako aj v účinnej podpore pri realizácii plánov 6. päťročnice.

Aj my, pravoslávni kresťania v našej vlasti, ako sme si ju vedeli budovať, tak ešte väčšmi si ju zveľaďujme našou spoločnou tvorivou prácou. Život v našej milovanej vlasti sú predovšetkým skutky, ktoré rozširujú hmotné a duchovné bohatstvo človeka. Máme sa aj my rozhodnúť pre aktívnu činnosť v rámci tých spoločenských síl, ako nás nabáda Prehlásenie reg. výboru KMK, ktoré uvádzame v plnom znení. V prehlásení je výzva na apoštolské slová: „Dokiaľ máte čas, čiňte dobre všetkým" (Gal 6, 10). Buďme tvorcami pokoja tak, aby sme sa mohli dožiť v duchu Helsinskej konferencie toho, že nastane dorozumenie a uvoľnenie medzi národmi dvoch spoločenských sústav cestou dohôd za zeleným politicko-diplomatickým stolom, a nie na bitevnom poli, že sa splnia prorocké slová: „Prekúvajú meče na pluhové radlice a oštepy na vinárske nože, národ nepozdvihne proti národu meč a už sa nebudú učiť vojne" (Micheáš 4, 3).

ThDr. ANDREJ MIHAĽOV

Za mier

VYHLÁSENIE REGIONÁLNEHO ZHROMAŽDENIA ČLENSKÝCH CIRKVÍ KRESŤANSKEJ MIEROVEJ KONFERENCIE V ČSSR

Účastníci regionálneho zhromaždenia KMK v ČSSR v Prahe dňa 23. júna 1976 s vďakou za možnosti požehnanej práce v záujme mieru znovu **vyjadrili svoje rozhodnutie prehlbovať úsilie o mierový život ľudstva v spoločnosti spravodlivo usporiadanej.**

Uvedomujúc si jedinečné poslanie poslov pokoja, ktorí majú vo svojom správaní sa zobraziť Boží prístup k človeku v Christu, prístup dávajúcej a tvorivej lásky, plnej solidarity s utláčanými a vykorisťovanými, zaväzujúci hľadať spravodlivé a všetkým k požehnaniu slúžiace spôsoby života,

uvedomujúc si, že nestačí hodnotiť stav sveta, ale že treba pracovať na jeho stálom zlepšovaní, lebo zodpovednosť sa realizuje len v činorodej angažovanosti, ktorá v súčasnom svete znamená úsilie o mierové spolunažívanie ľudstva,

uvedomujúc si, že spolu s ostatnými ľuďmi dobrej vôle, ktorí chcú pracovať pre mierovú budúcnosť, majú kresťania úlohy zodpovedajúce v konečnom uplatnení obsahu Evanjelia, ktorého hlavným cieľom je oznámiť radostnú zvesť o spasení, a to človeku, ktorý nebude znepokojovaný strachom o budúcnosť ľudstva,

podnietení stavom sveta, v ktorom neprestáva zápas medzi pokrokom a reakciou, vyjadrený najmä protikladom socializmu a kapitalizmu a protikladom presýteného a hladujúceho sveta,

podnietení bolesťami sveta a narastajúcou biedou v mnohých oblastiach zeme,

podnietení súčasne veľkolepými výsledkami, ktorých dosahuje socialistická spoločnosť, ako to ukázali zjazdy komunistických strán ZSSR a ČSSR,

podnietení veľkou podporou, ktorej sa bojovníkom za mier dostáva z tábora, získavajúceho pod vedením Sovietskeho zväzu stále väčší a väčší vplyv a predstavujúceho a uskutočňujúceho správny model mierovej a spravodlivej spoločnosti budúcnosti —

obracajú sa účastníci regionálneho zhromaždenia, tlmočiac súčasne stanovisko svojich cirkví, na všetkých členov cirkví v ČSSR s bratskou výzvou, aby:

vo zvýšenej miere venovali pozornosť zápasu, ktorý ľudstvo vedie v záujme zachovania mieru a aby mu pomáhali trvalým a dôsledným uplatňovaním ušľachtilých snáh našej socialistickej spoločnosti, ako sú vyjadrené v smerniciach hospodárskeho a sociálneho rozvoja našej vlasti. Sme presvedčení, že jednomyseľné odhodlanie nášho ľudu nájde manifestačné vyjadrenie v jesenných voľbách do zastupiteľských orgánov všetkých stupňov.

Tým, že príslušníci cirkví v ČSSR v tomto duchu podporia účinnú realizáciu plánov šiestej päťročnice, prispejú k blahu nášho ľudu, ktorý má možnosti vysokého hospodárskeho rozvoja pri súčasnom zvyšovaní mravnej úrovne. Významnú úlohu bude pri tom hrať nesebecké vytváranie hmotných i duchovných hodnôt, ktorými naše národy v strede Európy majú prispieť celému ľudstvu v duchu tradičného pokrokového a mierového poslania. — **Budúcnosť nášho kontitentu po Helsinskej konferencii sa má vytvárať v znamení vznikajúceho politického dorozumenia a uvoľnenia tak, aby došlo i k vojenskému uvoľneniu cestou dohôd o odzbrojení. Vítame iniciatívu socialistických krajín, aby sa oblasti a rozsah odzbrojenia rozširovali v súlade s potrebami všetkých národov, so zvláštnym prihliadnutím k možnostiam mierovej koexistencie národov s rozličnými spoločenskými zriadeniami a k potrebe cestou odzbrojenia nájsť hmotné predpoklady pomoci rozvojovým krajinám.** Spontánne podporíme druhú štokholmskú výzvu, ktorá znamená ďalší významný krok smerom k mierovej budúcnosti ľudstva.

Veľmi nás potešilo a povzbudilo vyhlásenie prezidenta dr. Gustáva Husáka, **ktorý vyjadril rešpekt socialistickej spoločnosti voči náboženskému cíteniu veriacich a uznanie toho, že obrovská väčšina veriacich sa úprimne podieľa na budovateľskom úsilí.** Toto nás zaväzuje a podnecuje k vyjadreniu spolupatričnosti s naším ľudom a vedie nás to k aktívnej spoluúčasti na výstavbe a rozvoji socialistickej spoločnosti. Keď budeme konať svoje poslanie v našej vlasti, prispejeme k zvýšeniu spravodlivosti v celom svete, pretože vo vyspelej socialistickej spoločnosti je príklad a výzva na spravodlivé rozdeľovanie hodnôt pre všetkých ľudí. Toto je súčasne rozhodujúcim predpokladom pre trvalé vytváranie spravodlivých štruktúr tam, kde

dodnes je mnoho nespravodlivosti a bolesti, čo môžeme považovať za program ľudstva.

Všetko, čo vedie k spravodlivému a trvalému usporiadaniu ľudskej spoločnosti bez násilia a bez hrozby násilia, v duchu vzájomnej úcty a porozumenia, je v súlade s poslaním kresťanov, ktorí majú byť tvorcami pokoja a pomocníkmi spravodlivosti (Mat. 5, 9, 6), a to s najvyššou efektívnosťou a kvalitou, ktorá bude zodpovedať veľkému osloveniu Evanjelia ako posolstva, ktoré zo zmierenia s Bohom ukazuje na potrebné zmierenie medzi ľuďmi. Preto vás prosíme, aby ste v zmysle tejto výzvy spolupôsobili pre dobro našej spoločnosti všade tam, kde sa na to naskytne príležitosť, a pamätali na apoštolské slová: **„A tak teda, dokiaľ máme čas, čiňme dobre všetkým" (Gal. 6, 10).**

Slovenské národné povstanie

Celá naša vlasť si 29. augusta každoročne pripomína udalosti z roku 1944. Starší ľudia si veľmi dobre na tento deň — deň Slovenského národného povstania — pamätajú. Išlo tu o veľmi odvážny a spontánny čin organizátorov povstania, priamych účastníkov, vedenia Komunistickej strany Slovenska, ktorá to strana, ako vieme, počas trvania tzv. slovenského štátu bola v ilegalite. Vieme, že vedenie za veľmi ťažkých podmienok pripravovalo toto celonárodné povstanie proti fašistickému režimu i proti okupantom. Vo vedení bol terajší náš prezident dr. Husák, básnik Laco Novomeský, Karol Šmidke a iní ľudia, ktorí pripravovali pôdu nášmu oslobodeniu Sovietskou armádou, partizánmi a našou československou jednotkou v ZSSR, ktorej veliteľom bol náš býv. prezident Ludvík Svoboda.

Keď bolo povstanie vyhlásené rozhlasom, celý náš národ začal bojovať za slobodu. Mladí i starí odchádzali k partizánom, aby pripravili podmienky pre skoré oslobodenie, ktoré k nám kráčalo z východu. Sovietska armáda bola v tom čase už na úpätí hraníc našej vlasti.

Hoci toto Slovenské národné povstanie bolo už od prvých hodín kruto potlačené pozuby ozbrojenými Nemcami, ktorých si na pomoc zavolala vláda tzv. slovenského štátu, povstanie sa nikdy nepodarilo úplne potlačiť. V hrozných zimných podmienkach odchádzalo povstalecké vojsko do hôr, spájalo sa s našimi a sovietskymi partizánmi a ďalej tvrdo kládlo odpor okupantom. Pomáhala mu morálna sila národa, ktorý čakal na oslobodenie vlasti. Toto sa však blížilo veľmi pomaly. SNP si vyžiadalo veľa obetí. Všetci sme verili vo víťazstvo. Ľud pomáhal bez váhania všade, kde bolo treba, lebo videl na čele povstania ľudí čestných. Tŕnistá bola cesta k víťazstvu. Viedla cez vypálené dediny, mŕtvych rodinných príslušníkov až do preplnených koncentrákov. Nesmieme na to zabúdať! Východné Slovensko bolo oslobode-

né už v prvých dňoch januára 1945, ale ostatné územie muselo čakať až na samotný koniec druhej svetovej vojny — do mája 1945.

SNP bolo veľkým mravným podnetom pre občanov Slovenska a celej našej vlasti do ďalšieho boja za slobodu a dokázalo, že proti fašizmu tu nepovstala len hŕstka ľudí, ale celý národ.

Uctime si v srdciach hrdinov SNP, živých i mŕtvych. Nech nám sú i teraz príkladom v našom úsilí v budovaní nášho štátu. **Prof. Andrej Hniďak**

Partizánska hliadka ...

Priložme ruky k dielu

„Pozdvihnite oči a hľaďte na polia, že sa zabeleli k žatve ...“ (Ján 4, 35). Už svätý evanjelista vyslovil tieto slová a nám sa dnes vidia veľmi aktuálne. Ak sa pozrieme na úrodu na poliach, naplní sa naše srdce veľkou radosťou, že Boh požehnal a ozdobil naše lány dozrievajúcim obilím. Klasy sa skláňajú, akoby ďakovali Pánovi za slnečné lúče, rosu i dážď. Ako veľmi vďační musíme byť Bohu za to, že naša práca bola korunovaná plodmi. Tento rok nebol na počasie veľmi priaznivý, preto voláme všetkých pravoslávnych veriacich, aby spojili všetky svoje sily k zberu úrody, aby ani zrnko neprišlo nazmar. Sám Isus Christos zdôrazňoval potrebu zobrať všetko, aby sa nič nestratilo. Duchovní pastieri majú najvyššiu povinnosť zdôrazňovať v chrámoch i mimo nich dôležitosť včasného ukončenia zberu úrody. Nech sa naplnia slová Hospodinove: „Žni, lebo ti prišla hodina!“ Bolo by najväčším hriechom zachovať sa nevšímavo k darom Božím, pohrdnúť nimi. Chlieb je základom našej telesnej výživy, ale chlieb je i symbolom blahobytu všetkého nášho ľudu. Keď nezoberieme vlastné, budeme za drahé peniaze kupovať v cudzine. Naliehavosť dokonalého uskutočnenia žatvy a zberu úrody snáď ani netreba zdôrazňovať. Apelujeme i na tých pracovníkov, ktorí úrodu zvážajú, lebo je bolestné nachádzať klasy alebo zrno na hradských, kde po nich chodia autá a kde už úžitok nikdy neprinesú. Apelovať treba i na tých, ktorí zrno uskladňujú, aby si svoju prácu robili svedomite, aby neboli zbytočné straty vzniknuté práve zlým uskladnením. Darmo by sme totiž učili deti, že je hriechom zahodiť jeden rožok, keď celé tony obilia vyjdú nazmar len vinou zlého uskladnenia. — Nezaháľajme teda, pripravujme si ako mravce potravu na zimu, lebo tak tomu bolo oddávna a tak tomu pravdepodobne bude vždy, že roľník zaseje a musí i zobrať. To je večný kolobeh práce a snahy po zachovaní života a takej práci Boh vždy požehná. Žatva sa veľmi modernizuje zásluhou vyspelej techniky — nikdy však neprestane byť obdobím vypätia všetkých síl a obdobím bilancovania. Sám Boh povedal: „Dokiaľ bude trvať zem, po všetky jej dni, sejba a žatva, studeno a teplo, leto i zima, deň a noc, neprestanú“ (I Moj. 8, 22). Po žatve zatúžila i starozákonná Rút: „Dovoľ, prosím, aby som išla na pole a pozbierala klasy ...“ (Rt. 2, 2).

Rozmnožovanie semien nám Boh dáva ako odmenu za pot poctivej práce. To nás zaväzuje k tomu, aby sme si vzájomne pomáhali v prospech celej našej spoločnosti.

Zo života Pravoslávnej bohosloveckej fakulty

UKONČENIE ŠKOLSKÉHO AKADEMICKÉHO ROKA NA PBF

Dňa 29. júna 1976 zišli sa profesori a študenti PBF na slávnostnom zhromaždení a ukončení školského roka 1975/76, pri bilancovaní svojej práce. Najprv sa stretli vo fakultnej kaplnke na sv. liturgii, ktorú odslúžil d. o. prot. dr. Andrej Mihaľov, dekan PBF, spolu s o. profesormi, aby poďakovali Pánu Bohu za Jeho pomoc v ich celoročnej práci. Počas ďakovného molebenu vrúcne ďakovali Duchu svätému za dary múdrosti a chápania štúdia bohovedy. Slávnostný akt ukončenia školského roku otvoril o. prodekan prot. dr. Štefan Pružinský, ktorý privítal prítomných a odovzdal slovo dekanovi fakulty. Ten predniesol slávnostný prejav, ktorý uvádzame na inom mieste. Nasledovalo odovzdávanie diplomov. Prodekan fakulty podotkol, že je radostný ten fakt, že traja absolventi dostávajú červené diplomy, ktoré znamenajú ukončenie štúdií s vyznamenaním. Takisto tí študenti, ktorí pôjdu po prázdninách do I. ročníka, dostali maturitné vysvedčenia. Dekan fakulty a profesorský zbor blahoželali študentom a želali im veľa úspechov na ich nových pracoviskách, na našich farnostiach. Hodnotný teologicko-filozofický rozbor na tému „Nový model chápania Boha" predniesol prodekan fakulty,

prot. dr. Pružinský. — Ani tohto roku nechýbali úprimné pozdravné slová hostí a čítanie pozdravných telegramov, a to od Jeho Blaž. metropolitu Doroteja, kancelára ÚMR prot. dr. A. J. Nováka a prot. J. Šuvarského, zástupcu kancelára a tajomníka KMK. V mene Preosvieteného vladyku Nikolaja absolventov pozdravil a za prešovskú eparchiu blahoželal i v mene svojom d. o. prot. Peter Spišák, riaditeľ ER. Za michalovskú eparchiu pozdravil otcovskými slovami prítomných Preosvietený vladyka Cyril, biskup michalovský, za eparchiu olomoucko-brniansku v zastúpení riaditeľa prehovoril prot. doc. Pavel Aleš. Býv. gen. vikár prešovskej eparchie, d. o. prot. D. Schudich, sa tiež prihovoril k študentom a dal im cenné rady zo svojho dlhoročného duchovenského života. — Záverečným slovom dekana fakulty a modlitbou bola slávnosť ukončená. Bolo už po 25 ráz, čo sa zatvárali brány PBF na konci školského roka, aby po prázdninách sa znovu otvorili pre tých, ktorí chcú nadobudnúť bohoslovecké vzdelanie na našej Alma Mater v Prešove. Pastvy je veľa a pastierov ešte stále málo. Požehnaj, Hospodine, i nasledujúci školský rok na našej fakulte! R. F.

PREJAV DEKANA PBF NA ZÁVER ŠKOLSKÉHO ROKU

Vážené slávnostné zhromaždenie!

Z milosti Božej znovu sme sa stretli dnes s pocitom vrúcnej vďaky Pánu Bohu, aby sme bilancovali našu celoročnú prácu na našej Alma Mater. Jednoznačne môžeme s radosťou kvitovať dosiahnuté úspechy vo všetkých ročníkoch. Tešíme sa z týchto úspechov, ako aj z úspechov študentov Jednoročného prípravného kurzu, ktorí pri maturitných skúškach obstáli na výbornú. Je pre nás potešením aj tá skutočnosť, že medzi absolventmi je i novokňaz. Je to príkladná vizitka pre všetkých poslucháčov, aby v mene Božom nasledovali vznešený príklad svojho spolubrata na ceste cyrilometodejskej tradície pre slávu mena Pánovho, pre spásu duší veriaceho ľudu, pre blaho rodnej vlasti, pre budovanie pokoja na zemi. Z tohto miesta v mene dekanátu a učiteľov fakulty vás všetkých z úprimného srdca pozdravujem.

Drahí bratia absolventi!

Zo svojho bohovedného stánku dnes idete za Christom, ako niekdajší galilejskí rybári. Na tejto ceste nech je vám vzorom sv. ap. Pavel, apoštol národov, ktorý sa všemožne usiloval vniknúť do problémov spoločenského života. Poznával človeka a jeho potreby, záujmy, radosti, útrapy i životné plány. V tomto apoštolskom duchu ste povinní i vy všestranne pečovať o cirkev Christovu pravoslávnu, podporovať budovateľské úsilie našich občanov pre šťastie a pokoj na zemi. Nezanedbávajte dar, ktorý ste obdržali počas štúdia: ste vyzbrojení slovom Písma svätého, preto zotrvávajte v tom, čomu ste sa naučili, a tak, ako hovoria Skutky apoštolské, „bedlite teda o seba a o celé stádo, v ktorom vás Duch svätý ustanovil, aby ste pásli cirkev Božiu, ktorú si vydobyl svojou krvou" (20, 28).

Zvolili ste si cestu duchovných pastierov dobrovoľne a dostávate sa do víru života, v ktorom budete musieť pestovať dobré vzťahy medzi ľuďmi, a to nielen pre časný, ale aj pre večný život. Nepovyšujte sa nikdy nad ostatných,

buďte všímaví s otvorenými očami pre všetko dianie, lebo ako ľudia sú charakterovo rôzni, tak aj ich životné záujmy a problémy sú rôzne a zaujímavé. Ale niet toho konfliktu, ktorý by sa nedal vyriešiť pokojnou cestou, preto pri svojich prípadných neúspechoch nerezignujte, ale buďte trpezliví a konajte so všetkou svojou autoritou, mravnou čistotou, riešte rozličné problémy vo vašej dušpastierskej činnosti, ktoré život prináša. Riaďte sa za každej situácie slovami sv. apoštola Pavla: „Na staršieho človeka sa neosopuj, ale ho napomínaj ako otca".

Za všetky výsledky, ktoré sme dosiahli v priebehu školského roku 1975/76 vďačíme Pánu Bohu a Jeho prebohatej milosti, svätým modlitbám našich arcipastierov, morálnej a hmotnej podpore štátnych orgánov pre veci cirkevné. Sme vďační nášmu štátnemu zriadeniu, že môžeme zachovávať cyrilometodejské dedičstvo a že môžeme konať svoje povinnosti na našich pôsobiskách.

Pozdravujem i vás, drahí bratia absolventi JPK, ktorí ste maturovali s veľmi dobrým prospechom a ktorí sa zaradíte medzi poslucháčov I. ročníka našej fakulty. Boh vás sprevádzaj na vašej ušľachtilej ceste, aby ste sa aj vy raz stali služobníkmi Božími, horlivými duchovnými našej svätej pravoslávnej cirkvi.

Želám vám všetkým, učiteľskému zboru, poslucháčom, s ktorými sa stretneme znovu pri otvorení nového školského roku 1976/77, ako aj personálu našej fakulty zaslúžený a príjemný odpočinok počas prázdnin, aby ste nabrali nových síl a elánu do nastávajúcej Bohom požehnanej práce.

Končím svoj príhovor k vám, milí bratia poslucháči, a vyzývam vás: buďte hodní mena pravoslávneho teológa! Dokazujte svoju vieru láskou k blížnym, buďte bdelí v obrane sv. pravoslávia, zostaňte nerozlučne spätí so sv. cirkvou Christovou pravoslávnou, prikladajte všade ruky svoje, kde vás Boh postaví!

Pokoj vám a požehnanie Pánovo nech vás sprevádza!

Náš pamätník

V nedeľu napoludnie bolo v banskobystrickom pamätníku naozaj veľmi málo ľudí. Zastavila som sa pred rozpuknutým kameňom s dávkou zvedavosti i prekvapenia, že je krajší než v televízii alebo na pohľadnici.

V príjemnom chládku prechádzam výstavnými sieňami. Nie žiaľ, ale pocit úžasnej blízkosti všetkého dávno minulého dýcha z exponátov. To slovo exponát sa mi sem nehodí, ako môže byť len exponátom obnosená uniforma nášho vojaka, ktorý za svoju vlasť bojoval všade tam, kde sa dalo, po boku všetkých spojencov. Ako nazvať jedinou guľkou prestrelenú prilbu — keď neviem, ako to dopadlo s jej nositeľom; žije...? Rozložené hracie karty červenoarmejského veliteľa, hodinky, ktoré sa zastavili o pol piatej — ozaj, zastali ráno, alebo v podvečer, keď sa slnko chystalo uľahnúť, nič nevediac o utrpení tých, na ktorých sa nezúčastnene pozerá?

Písacie stroje... dnes som niekedy lenivá čokoľvek napísať a mám čas. Ako sa písalo tým, ktorí čakali na zaklopanie gestapa, a napriek všetkému napísali vo svojich letákoch všetko, čo chceli oznámiť ľuďom, o bezprávi, násilí, neslobode, smrti. Staručké písacie stroje, tie ku mne prehovorili rečou, ktorú som schopná pochopiť, bez pátosu, bez dunenia diel, rečou faktov rovnako násilných ako je guľka, ale menej okázalých. Zdržala som sa pri nich a často si na ne spomeniem. A tak som bez náhlosti i bez sprievodcu, nepovšimnutá prešla pamätníkom. chvíľu som si sadla

na schody a pozerala sa na film, a šla som pamätníkom ďalej, nech mi bude odpustené, s pocitom majiteľa, hrdého na prekrásne architektonické dielo, ale najmä na to, že sa podarilo zhromaždiť pamiatky na všetkých tých, ktorí si to zaslúžili. Z vitríny sa na mňa pozerala vážna Gabčíkova tvár, s ktorou som sa i tu stretla ako s tvárou dôvernou a známou. Čestný boj si, chlapče, bojoval!

Podľa zvuku som došla do ďalšej premietacej sály, nevedno k akej výprave som sa pripojila a zhliadla som boj, oslobodenie i mierový život, všetko v tzv. multivízii, s nastavením bočných zrkadiel, skrátka div. Prosím, nech sú mi prepáčené nepresnosti, do takého pamätníka sa nechodí pre technické zázraky, ale prosto nadýchať sa duchom doby. A to sa mi podarilo.

Ťažko som odchádzala a mám pocit, že do pamätníka SNP v Banskej Bystrici mňa to bude priťahovať tak dlho, že prídem znovu, znovu s pocitom majiteľa, ktorý si len tak zájde na kus zamyslenia.

Helena Ferencová

Zo života ruskej pravoslávnej cirkvi

● Dňa 4. apríla 1976 uplynulo 30 rokov od začatia zahraničnej cirkevnej činnosti moskovského patriarchátu. *Dňa 7. mája odslúžil metropolita Nikodim panychídu nad hrobkou prvého patriarchu Sergija v Trojice — Sergijevskej lavre. Potom metropolita Juvenalij odslúžil vďakyvzdanie za prítomnosti patriarchu Pimena. V Duchovnej akadémii sa stretli poprední pracovníci pravoslávnej cirkvi a ostatných cirkví a náboženských spoločností. Bol prítomný tiež predseda Rady pre náboženské otázky V. A. Kurojedov a jeho spolupracovníci, zástupcovia sovietskych mierových organizácií a miestnych úradov. Referát o 30-ročnej činnosti predniesol metropolita Juvenalij. Pripomenul tiež vzťahy k iným cirkvám, k Svetovej rade cirkví a spoluprácu s mierovými organizáciami. Prítomných pozdravil V. A. Kurojedov a ďalší účastníci. Tiež zasadanie biskupskej synody toho dňa zhodnotilo ekumenicko-mierovú činnosť cirkvi a vyslovilo uznanie metropolitovi Nikodimovi a metropolitovi Juvenalijovi za ich prácu. Patriarcha Pimen im napísal ďakovné listy. Celý rad pracovníkov bolo vyznamenaných radom sv. Vladimíra. Ešte pred vznikom zahraničného od-*

boru prijala v januári 1946 patriarchia delegáciu českej pravoslávnej cirkvi, ktorá žiadala o prijatie do jurisdikcie. — Dňa 9. mája bol vysvätený na biskupa orlovského a brjanského archimandrita Gleb Smirnov.

● Patriarcha Pimen sa zúčastnil na zasadnutí Sovietskeho výboru obrancov mieru 27. mája t. r. *a spolupodpísal štokholmskú výzvu na zastavenie pretekov v zbrojení.*

● Komisia Posvätnej synody *pod predsedníctvom metropolitu Nikodima zasadala 5. a 6. mája v Trojice — Sergijevskej lavre, kde rokovala o otázkach zahraničnej ruskej cirkvi, o dialógu so starokatolíkmi a o deklarácii SRC o eucharistii.*

● V dňoch 26.—28. mája t. r. sa konalo v Leningrade II. stretnutie zástupcov cirkvi a „Pax Christi internationali". *Šesťčlennú delegáciu tejto organizácie viedol kardinál B. Alfrink a delegáciu ruskej cirkvi metropolita Nikodim. Katolíci sa zúčastnili na veľkonočných pravoslávnych bohoslužbách. Témy stretnutia boli tieto: 1. Vzťahy medzi východnými a západnými krajinami Európy v otázkach bezpečnosti a spolupráce, ako aj v kultúrnych a iných aspektoch. 2. Medzinárodné otázky a problémy vrátane vzťahov k tretiemu svetu. 3. Úloha cirkví a vzťahy medzi cirkvami — teologické aspekty mieru. V bratskom ovzduší došlo k vzájomnému súhlasu s výsledkami konferencie v Helsinkách. Vyslovili sa nádeje na kladné rokovania o novom ekonomickom poriadku a o spolupráci cirkví na nastolení spravodlivého mieru na svete. Účastníci sa rozhodli usporiadať konferenciu o teológii mieru a o právach človeka. Zo stretnutia zaslali pozdravný telegram patriarchovi Pimenovi a pápežovi Pavlovi VI.*

● Delegácia francúzskej protestantskej federácie navštívila v dňoch 3.—12. mája celý rad miest v ZSSR *a zoznámila sa s náboženským, kultúrnym a spoločenským životom krajiny.*

● Na pozvanie amerického fondu „Výzva k svedomiu" navštívila v dňoch 9.—19. mája t. r. USA medzicirkevná delegácia zo ZSSR, vedená metropolitom Juvenaliom. *Návšteva mala kladnú odozvu a prispela k vzájomným stykom náboženských pracovníkov oboch krajín.*

● V dňoch 19.—22. mája sa v Moskve konalo zasadanie prezídia a poradného výboru konferencie európskych cirkví. *Patriarcha Pimen zaslal zasadaniu list. Účastníkov bolo päťdesiat. KEC má 108 členských cirkví z 26 európskych krajín. Plánuje sa valné zhromaždenie na rok 1979. Generálny tajomník G. G. Williams bol vyznamenaný patriarchom Pimenom radom sv. Vladimíra.*

● V dňoch 19. apríla — 6. mája t. r. navštívili pútnici ruskej cirkvi Svätú horu Atos. *Viedol ich arcibiskup taškentský Varfolomej. Ruská cirkev má na Svätej hore monastier sv. Pantelejmona.*

● Arcibiskup dimitrovský Vladimír, rektor moskovskej Duchovnej akadémie, sa zúčastnil v Helsinkách 29.—30. marca na 4. zasadnutí medzinárodnej komisie pre vyšetrovanie zločinov vojenskej junty v Chile. *Bolo vydané vyhlásenie k vládam v tejto naliehavej otázke.*

NA NAŠU PRAVOSLÁVNU CIRKEVNÚ TLAČ TENTORAZ DAROVALI:

Pravoslávny farský úrad Ruský Hrabovec Kčs 150.—, Zuzana Šoltýsová, Bardejov, 50.—, Ján Hafič, Bardejov, Kčs 50.— a Andrej Malina z Úpora Kčs 100.—.

Všetkým srdečne ďakujeme. Mená ďalších uverejníme v budúcom čísle našich časopisov.

Zo života prešovskej eparchie

Z vysviacky o. diakona Jána Sovíča na jereja (kňaza).

Archijerejské bohoslužby a chirotónia

● Dňa 13. 6. 1976 **Preosvietený vladyka Nikolaj, biskup prešovský, v** sprievode d. o. prot. Petra Spišáka, riaditeľa ER, **navštívil farnosť Stakčín, kde odslúžil slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu pri príležitosti chrámového sviatku Zostúpenia (Sošestvija) sv. Ducha — sv. Päťdesiatnice.** V preplnenom chráme, kam sa zhromaždili nielen stakčínski veriaci, ale aj veriaci z okolia, slávnostnú kázeň predniesol d. o. prot. Andrej Mikuláško. Na konci bohoslužieb Preosvietený vladyka Nikolaj prehovoril k veriacim, zaželal im mnoho múdrosti a sily od sv. Ducha do ďalších mierových pozemských dní ich života.

● V nedeľu dňa 20. 6. 1976 **sa konala v katedrálnom chráme v Prešove milá cirkevná slávnosť.** Počas archijerejskej sv. liturgie **Preosvietený vladyka Nikolaj, biskup prešovský vysvätil, na jereja (kňaza) d. o. diakona Jána Soviča, absolventa PBF.** Spolu s Preosvieteným vladykom slúžilo prešovské duchovenstvo. Mnoho prešovských veriacich i z rodiska otca Jána i jeho manželky radostne spievali „axios — dostojin" a s dojatím Bohu ďakovali za to, že máme opäť ďalšieho nového robotníka na vinici sv. pravoslávia. Preosvietený vladyka Nikolaj na konci bohoslužieb blahoželal novokňazovi, jeho manželke, príbuzným a všetkým prítomným a udelil im svoje arcipastierske požehnanie.

Pracovné porady duchovenstva

● **V priebehu mesiaca júna sa konali pracovné porady duchovenstva podľa jednotlivých okresov.** Za okres Bardejov takáto porada bola v Šarišskom Čiernom 1. júna, za okres Humenné v Humennom 11. júna, za okres Svidník v Oľšavke 10. júna, za okresy Prešov, Stará Ľubovňa, Spišská Nová Ves, Poprad, Banská Bystrica a Bratislava v Prešove dňa 17. júna t. r. Na všetkých poradách sa zúčastnil Preosvietený vladyka Nikolaj, biskup prešovský, spolu s pracovníkmi ÚER. Na týchto poradách sa prerokúvali otázky týkajúce sa života pravoslávnych farností, boli prerokované i závery XV. zjazdu KSČ a ich uvádzanie do praktického života medzi veriacimi.

Oslava chrámového sviatku

● V nedeľu dňa 4. 7. 1976 **oslavovali pravoslávni veriaci v Kojšove, okr. Spišská Nová Ves, svoj chrámový sviatok — sv. apoštolov Petra a Pavla.** Slávnostné bohoslužby za účasti veľkého počtu pravoslávnych veriacich **odslúžil d. o. prot. Peter Spišák, riaditeľ ER, d. o. prot. P. Pidanič, vedúci misijného odboru pri ER, a d. o. prot. Michal Kopčík,** miestny duchovný a účtovník ER. Slávnostnú kázeň na tému sviatku predniesol d. o. prot. P. Pidanič. Slávnostným sprievodom okolo chrámu s čítaním evanjelií, ktorý sa uskutočnil prvýkrát po rozdelení farnosti, a pozdravným slovom d. o. prot. P. Spišáka, ktorý v mene Preosvieteného vladyku Nikolaja i v mene svojom pozdravil veriacich pravoslávnych z Kojšova i z okolia so želaním zdravia a Božej milosti do ďalších dní ich pozemského života, oslavy chrámového sviatku boli ukončené.

Vzácna návšteva

● Dňa 10.—11. júna 1976 **konal sa v Prešove mierový ekumenický seminár duchovenstva slov. evanjelickej cirkvi a. v. Pri tejto príležitosti hodnostári tejto cirkvi navštívili predstaviteľov našej prešovskej eparchie.** Návštevy sa zúčastnil tajomník zahraničného odboru moskovskej patriarchie dr. Alexej S. Bujevský, hosť z ruskej pravoslávnej cirkvi, gen. biskup ThDr. Ján Michalko, gen. tajomník d. p. dr. L. Bartho a d. p. dr. Július Gábriš, dekan Slovenskej evanjelickej fakulty v Bratislave. **Preosvietený vladyka Nikolaj spolu s pracovníkmi ÚER zotrval s vzácnymi hosťami v srdečnom rozhovore.**

R. F.

Zo života michalovskej eparchie

Preosv. vl. Cyril na odpuste v Lastomíre.

Ustanovenie

● **D. o. Mikuláš Sedlický,** správca pravoslávnej farnosti v Cejkove, bol s platnosťou od 1. júna 1976 **ustanovený za okresného arcidekana pre okres Trebišov.**

Mierová činnosť

● Dňa 23. júna 1976 **v Slovanskom dome v Prahe sa konalo regionálne zhromaždenie členských cirkví Krestanskej mierovej konferencie.** Za michalovskú eparchiu sa na tomto zasadnutí zúčastnil Preosvietený vladyka Cyril, biskup michalovský.

Zasadanie Eparchiálnej rady

● Vo štvrtok dňa 10. júna 1976 **v zasadacej sieni ÚER v Michalovciach sa konalo riadne pracovné zasadnutie pléna Eparchiálnej rady pravoslávnej cirkvi v Michalovciach.** Rokovanie bolo otvorené modlitbou, potom Preosvietený vladyka Cyril predniesol otváracíprejav. **D. o. prot. M. Ščerbej, riaditeľ ER, predniesol obšírny referát „Po XV. zjazde KSČ".** D. o. prot. Ján Choma, predseda misijného odboru a účtovník ER, **predniesol správu zo života michalovskej eparchie, hovoril o plnení plánu činnosti v r. 1976.** Aj napriek niektorým nedoriešeným problémom a žiadostiam o umožnenie spoluužívania chrámov, v súčasnej dobe možno povedať, že život v michalovskej eparchii prebieha normálne. **Ďalej d. o. prot. Ján Choma informoval prítomných, že na zasadnutí Metropolitnej rady v Prešove dňa 15. mája t. r. sa rokovalo o vytvorení podporného fondu pre sociálne slabších duchovných.** V tejto záležitosti sa Jeho Blaž. metropolita Dorotej **obrátil na duchovenstvo a veriacich pravoslávnej cirkvi v Československu s príhovorom — poslaním, ktoré d. o. prot. J. Choma doslovne prečítal členom ER,** ktorí poslanie schválili. K prednesenému referátom diskutoval Preosvietený vladyka Cyril, d. o. prot. M. Spišák, d. o. prot. J. Cap, br. Vasil Kahan, kurátor z Košíc, d. o. Štefan Horkaj, d. o. prot. Št. Mandzák, d. o. prot. Ján Choma, brat Andrej Sabovík, kurátor zo Stretávky, a d. o. prot. Mikuláš Ščerbej. **Na záver zasadania Preosvietený vladyka Cyril poďakoval všetkým členom ER za spoluprácu a prečítal poslanie Jeho Blaženstva metropolitu Doroteja veriacim pravoslávnej cirkvi v otázke ich vlasteneckého postoja.** Toto posolstvo bolo schválené na rokovaní pléna Metropolitnej rady 15. mája a jeho znenie už naša tlač priniesla. Rokovanie bolo ukončené spoločnou modlitbou.

Archijerejské vizitácie

● **Lastomír:** Dňa 6. júna t. r. v deň sviatku **Zostúpenia sv. Ducha (Sošestvija) pravoslávni veriaci v Lastomíri oslavovali svoj tradičný odpust, na ktorom sa zúčastnil i Preosvietený vladyka Cyril v sprievode**

d. o. prot. Jána Chomu. Vzácni hostia boli privítaní najprv tými najmenšími, ktorí im podali kytice kvetov, potom Preosvieteného vladyku víta kurátorský zbor so zástavami, s chlebom a soľou. V chrámových dverách víta Preosvieteného vladyku správca miestnej farnosti d. o. prot. J. Cap. **Slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu slúžil Preosvietený vladyka spolu s d. o. prot. Jánom Chomom, d. o. Petrom Semancom a d. o. prot. Jurajom Capom.** Odpustovú kázeň predniesol d. o. Peter Semanco. Po zaambonovej modlitbe **Preosvietený vladyka Cyril odovzdal správcovi miestnej farnosti dekrét o povýšení na protojereja,** ktorúto hodnosť mu udelil Jeho Blaž. metropolita Dorotej na návrh ER za doterajšiu prácu otca Juraja v prospech pravoslávnej cirkvi. Ďalej sa Preosvietený vladyka Cyril obrátil k veriacim, ktorým blahoželal k chrámovému sviatku. Nasledovala večiereň, po nej sprievod okolo chrámu. Napokon správca farnosti poďakoval všetkým za spoločné modlitby. Účasť veriacich na tomto odpuste bola dobrá. Veľa veriacich prišlo i z okolia.

Dúbrava: Dňa 13. júna t. r. pravoslávni veriaci v Dúbrave **oslávili svoj chrámový sviatok — Zostúpenie (Sošestvije) sv. Ducha.** Presne o pol desiatej procesia veriacich pri chráme privítala Preosvieteného vladyku Cyrila a d. o. prot. Jána Chomu. Chlebom a soľou Preosvieteného vladyku privítal kurátor Vasil Sejna, po ňom deti s kyticami kvetov a v chrámových dverách správca farnosti d. o. Štefan Ciba. **Za spoluslúženia spomenutých duchovných potom Preosvietený vladyka Cyril odslúžil slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu, kázal d. o. prot. Ján Choma,** na konci bohoslužieb prehovoril Preosvietený vladyka Cyril, **ktorý odovzdal správcovi miestnej farnosti dekrét o udelení hodnosti arcidekana.** Po večierni bol sprievod okolo chrámu s čítaním evanjelií. Na záver poďakoval za spoločné modlitby d. o. Štefan Ciba.

Tradičné odpusty na farnostiach

● V nedeľu 6. júna t. r. **bol odpust na počesť chrámového sviatku Zostúpenia (Sošestvija) sv. Ducha v katedrálnom chráme v Michalovciach,** slúžil d. o. Štefan Horkaj a d. o. Juraj Koco, ľudový spev viedol brat kantor Ján Fedor. Kázal d. o. Juraj Koco.

● Dňa 6. júna **bol odpust i v pravoslávnom chráme v Úbreži, na tomto odpuste sa zúčastnilo veľa veriacich. Slúžil d. o. Ján Mantič a d. o. Ján Hatrák,** ktorý predniesol i odpustovú kázeň. Cirkevný spev viedol brat Juraj Hvižďák, kantor z Topolian.

● Dňa 6. júna t. r. bol **tradičný odpust aj v Cejkove,** na ktorý prišlo veľa veriacich miestnych, z Kašova, Breziny, Byšty, Jastrabia a iných obcí. **Slúžil d. o. Mikuláš Sedlický a d. o. Juraj Kačala,** ktorý aj kázal.

● V nedeľu dňa 13. júna t. r. **sa v Koňuši konal odpust pri príležitosti Zostúpenia (Sošestvija) sv. Ducha.** Slúžil d. o. Ján Hatrák, ktorý tiež kázal.

Mierová pracovná porada duchovenstva

● V pondelok dňa 28. júna t. r. **sa na úrade ER v Michalovciach konala pracovná porada pravoslávneho duchovenstva michalovského arcidekanátu.** Po spoločnej modlitbe prítomných privítal okr. protopresbyter d. o. Juraj Cap. **Referát na tému „Po XV. zjazde KSČ" predniesol d. o. prot. M. Ščerbej, d. o. prot. J. Choma predniesol správu zo života michalovskej eparchie a d. o. Juraj Cap načrtol plán úloh pre nastávajúce obdobie.** V diskusii vystúpil Preosvietený vladyka Cyril, ktorý oboznámil prítomných s výsledkami posledného regionálneho zhromaždenia členských cirkví KMK, na ktorom sa osobne zúčastnil. Hovoril o význame II. štokholmskej mierovej výzvy. Diskutovali i ďalší duchovní. Poradu ukončili modlitbou. **(M. S.)**

Správy zo sveta

● *V ATÉNACH oznámili, že antiochijskému patriarchovi Eliášovi udelili doktorát na Bohosloveckej fakulte Solúnskej univerzity pri príležitosti jeho návštevy u gréckej pravoslávnej cirkvi. J. Sv. patriarcha Eliáš odslúžil sv. liturgiu v Aténach spolu s arcibiskupom Serafimom a Chryzostomom, metropolitom mirským (carihradský patriarchát). Počas sv. liturgie bol vysvätený na biskupa riaditeľ Medzipravoslávneho strediska v monastieri Pendeli Chryzostom (Zafiris).*

● *BULHARSKÍ PRAVOSLÁVNI MNÍSI v januári 1976 navštívili sv. horu Atos. Pri tejto príležitosti odovzdali vedeniu Zografského monastiera obraz J. Sv. Maxima, patriarchu bulharského. Delegáciu tvorilo 14 mníchov na čele s archimandritom Samuelom. Na Atose ich prijal novovymenovaný igumen Eutimij. Návštevou sa potešili všetci Bulhari — mnísi, ktorí žijú na Atose. Pútnici okrem Zografského bulharského monastiera navštívili aj monastier sv. Pantelejmona, Chilandarský, Veľkú lavru a iné. Dojemné boli slová archimandritu Georgija, igumena monastiera sv. Grigorija, ktorý povedal: „Prvýkrát vidím taký početný návštevu mníchov na svätej hore Atos. Tu, na sv. hore, niet rozdielu medzi ruskými, bulharskými ani gréckymi mníchmi, ale všetci sme pravoslávni mnísi, sme bratia a Svätá hora je naším spoločným domom modlitby. Pre nás je pravoslávie život. Odovzdajte našu úctu a lásku všetkým doma a pozdravte ich pozdravom Christos niká — Christos víťazí".*

● *INŠTITÚT CARIHRADSKÉHO PATRIARCHÁTU vydal knihu o sv. hore Atos „Poklad na Atose". Je to kniha o pravoslávnej kultúre na Atose.*

● *BULHARSKO: Gen. tajomník KMK dr. Károlyi Tóth bol hosťom bulharskej cirkvi v dňoch 7.—9. marca t. r. Menovaného prijal J. Sv. patriarcha Maxim. Dr. Tóth si pozrel o. i. Duchovnú akadémiu a mal veľmi srdečný rozhovor s členmi Posvätnej synody. Táto návšteva mala ekumenický význam.*

● *FRANCÚZSKO: V blízkosti Bloix na brehu Loiry začali budovať nový pravoslávny monastier carihradskej patriarchie. Tento monastier bude slúžiť potrebám pravoslávnych Francúzov a bude tiež ekumenickým centrom.*

● *ŠVÉDSKO: Švédska metropolia carihradského patriarchátu zakúpila chrám v Uppsale, ktorý po renovácii slúži ako pravoslávny chrám sv. Petra a Pavla a bol vysvätený v máji t. r.*

(Cirk. vestník bulh. pravosl. cirkvi 10/76)

GRÉCKA PRAVOSLÁVNA CIRKEV.

Táto cirkev je autokefálna od roku 1850, má 7500 farností, 8500 duchovných osôb, 120 biskupov, 200 diakonov. V krajine je 280 kláštorov s 3000 mníchmi. Na Athose je z toho 1300 mníchov. Archimandritov je 300 s vysokým vzdelaním. Svätá Synoda má 13 osôb. Seminárov je v krajine šesť, dve bohoslovecké fakulty (Atény a Solún), posluchačov 1460. V r. 1970 bol založený Inštitút pre cirkevnú hudbu. Od r. 1968 je v Aténach cirkevná nemocnica pre duchovné osoby a pre chudobných. Zdravotné sestry študujú na cirkevnej diakonisiskej škole. V auguste t. r. bude usporiadaný II. teologický kongres v Aténach. Za našu cirkev sa zúčastní prot. dr. J. Šuvarský.

NOVÁ ŠTOKHOLMSKÁ VÝZVA

MOSKVA: Pri Sovietskom výbore obrancov mieru bola vytvorená iniciatívna skupina, ktorá v ZSSR organizuje podpisovú kampaň k novej štokholmskej výzve za zastavenie